

SLOVENSKI TEDNIK

Leto - Año V.

No. 207

"EL SEMANARIO ESLOVENO"

Cena 10 cent.

Uredništvo in upravnništvo

Calle AÑASCO 2322 — Paternal

Buenos Aires, 20. maja 1933

Sprejemanje strank vsak dan od 15.—18.

Naročnina za pol leta \$ arg. 3.—

celo leto \$ 5.—, Inozemstvo Dolar 2.—

List izhaja ob sobotah štirikrat mesečno

CORREO
Argentino

FRANQUEO PAGADO

TARIFA REDUCIDA
Concesión 1551

KAPITALISTIČ NA BORBA PRO- TI DELA VSTVU

Fašizem v Italiji se je tako sijajno obnesel, da so kapitalisti kar pijani veselja ker se jim potom fašizma obeta še dolgo življenje. Fašizem je danes na pohodu celega sveta. Z dozdevnimi narodnimi voditelji se je kapitalizmu uklonila tudi cerkev, ki bi pravi kristjan mislil, da je nemogoče. In vendar: Italija in Nemčija, ki sta najbolj izraziti fašistovski državi, sta v popolnem soglasju z Vatikanom. Boljši poznavalec bo pač lahko spoznal, da je vse to le komedija. Kapitalizem nikoli ne bo imel delavstvo za drugo kot za sužnja, da ima jo na videz v svojih fašističnih sindikatih tudi oni svoje pravice. Tudi Bog je za njih samo denar, čeprav se hlinijo kot dobri kristjanje, to pač za to, ker je za militarizmom cerkev ena naj močnejših organizacij na svetu. Kristusovi navki ne lažejo, lažejo pa tisti, ki v njegovem imenu sleparijo svet. V svetovni vojni je cerkev blagoslavljala nacionalne zastave s katerimi so se narodi pognali v besno klanje na življenje in smrt. To je tudi ena naj bolj žalostnih epizod simboličnega križa skozi devetnajst stoletji. S tem nočemo reči da so narodi zgubili vero v boljše življenje, vero v pravico in resnico, vero v enakost in bratstvo. Kot je tudi Kristus učil.

Fašizem pripravlja velikan ska katastrofa za človestvo. Po sredstvih se ne uprašuje, vse jim prav pride samo da ne zletijo s hrbta trpinčenega ljudstva. Nas vse to ne sme strašiti. Stojmo trdno v boju proti fašizmu, ki ni nič drugega, kot umetno sestavljen kapitalistični sistem. V ta namen, da so vsestransko zagviseni, so podjarmili tudi cerkev. Upajo, da so sesalke v delavske mase pravilno nastavljene, bodo lahko v miru izrabljali njih energije, kopili sebi ogromna imetja, nam da bodo od časa do časa za spremembo pripravljali krvave orgije — vojsko.

Danes več kot nikoli je treba, da smo na braniku naših pravic neizprosni, odločni. Bodimo razsodni in prevdarani. Čas je že, da bi tudi mi ponižani in razžaljeni, mislili z lastnimi možgani. Kadar kapitalisti in njih verni plačani hlapci kričijo o patrijotizmu, mislijo na nas, ker znanjo, da narod s svojo nepokvarjeno dušo, v resnici ljubi domovino in bi se kot tak dal skoristiti v njih namene. Kadar se jim zecedi sline po zlatu in srebru, se spomnijo Boga, tistega Boga, v katerega veruje ljudstvo. In ljudstvo jim ga z mravljinško pridnostjo nosi skupaj, v veri, da dela po božjih zapovedih.

Danes bolj kot kdaj je nevarnost, da nas bo kapitalizem skrivno pridobljenih pravic, zopet oropal. Delavska zavest in kultura se je čudovito naglo širila in dvigala. Človeštvo se je upravičeno veselilo, svobode, miru, pravice in bratstva. Kapitalizem pa hoče delavstvo potom svojega fašistovskega sistema s silo pogrezniti nazaj v temo pokornega sužnja.

Ali se bomo pustili?

Izseljenci! Brez morebitnih verskih ali političnih predsodkov, bodimo trdni neizprosni ter složni za naše splošne delavske pravice. Nas še ni zajel črni val in lahko presojamo stvari kot so v resnici. Predsodki, ki še vedno delijo delavske vrste bodo polagoma, ako bomo strpní, sami izginili. Kapitalizem rabi vsa sredstva proti delavstvu, ter ga skuša mamiti na vse načine. Delavstvo celega sveta brez razlike vere ali strankarske pripadnosti se organizira za skupen nastop proti skupnemu sovražniku. Pripravljeni maramo biti tudi mi, da ne bomo ovirali velike misije, ki nese človestvu novo življenje.

**Razširjajte
SLOVENSKI
TEDNIK**

OKNO V SVET

Nemčija

Gromovnik Hitler gromi, narod poslušaj. Tudi sosede Nemčije posebno Francija je pozorna, kaj bo nemški odrešenik Hitler skuhal. Ta teden je bil posebno bojevit in je držal govor za govorom ki so posegali na vse konce in kraje notranje in zunaje politike.

Nobeni državi, pravi, bi danes ne koristila vojska, posebno ker je treba paziti na komuniste, ki čakajo samo prave prilike da skočijo na državno krmilo. Proti tej rudeči nevarnosti se je treba energično postaviti in tega je zmožen edino fašizem.

Po Hitlerjevem mnenju, bi ne bilo v Evropi toliko narodnih manjšin, ki so stalna nevarnost za evropski mir, ako bi meje diktirali možje, ki vidijo nekoliko dalje. Pri tem si je gotovo mislil sebe in Mussolinija, ter njegov fantastični načrt.

Združene države

Kot vsak novepečeni predsednik, tako tudi Roosevelt dela energične geste na levo in da desno. Obljubljal je mnogo predno je zlezel na vladno krmilo. V Ameriki pa je vse hitro, zato tudi armada brezposelnih, ki kot kapitalistične žrtve depresije največ trpijo, takoj zahtevajo svoje pravice. Brezposelnim so se pridružili tudi veterani, zahtevajoč tisto, kar so jim kapitalisti obljubili v svetovni vojni, da so šli prelivati kri na evropska morišča, za njih interese.

Roosevelt je že napravil par energičnih poizkusov. Tisočem brezposelnih je vlada preskrbela državna dela v gozdovih in drugod, seveda jih je še vedno mnogo brez dela. Privatni kapital je vedno krepkeje pod državno kontrolo. Kapitalisti in razni verižniki ljudskega denarja rjovejo, da to ni več svoboda ameriškega naroda. Meni da bo nemogoče napraviti, da bi bil volk sit in ovca cela. Prav nič ne pretiravamo, ako smo mnjenja, da je tudi Amerika na potu k fašističnemu sistemu.

Roosevelt je tudi mnjenja, da bi bil danes začetek kake vojske, zelo neprikladna igračka. Treba je energičnih gospodarskih potez, da se ljudstvo vmiri, kajti v takem položaju kot se neheja danes, ni prav nič zanesljivo.

Italija

Kot se doznava se bo lahko katoliška zveza v Italiji tudi politično vdejstvavala, tako da bo imela zastopnike tudi v parlamentu. V te svrhe se že delejo, še ne uradni, dogovori.

Vojaško sodišče v Rimu je obsodilo nekega vojaka na smrt, ker je lanskega leta vsmrtil svojega tovariša na otoku Maddalena.

Avstrija

Avstriska vlada je prepovedala fašistične manifestacije.

Madžarska

Zveza socialistov in demokratov je napovedala bojkot vsemu nemškemu blagu.

Brazilijska

Brazilenska vlada namerala naložiti davk na samec, po vzoru Italije.

Mednarodne konference

Razne mednarodne konference se delajo, brez enega velikega naroda, to je, Ruskega. "Izvestja" piše, da so to očitne priprave proti sovjetski Rusiji. Ruska vlada je izjavila, da kot je vedela do sedaj delati brez ostalega sveta, bo znala tudi v bodoče. Edino mala antanta in Francija se zdi da so polagoma bižajo Rusiji. Mala antanta se je streznila, ko je videla na konferenci v Rimu, kako nič je velesile neupoštevajo. Mussolini sam je rekel, da so podonavske države le slučajna tvorba, ki

mora polagoma z zemeljske oble zginiti. Mussolini ima h koncu vseh koncev precej prav, ampak danes je že vsakemu najzadnjemu človeku jasno, da se na svetu bijeta dve morali — fašizem in komunizem — katera bo zmaga?

O kaki tesnejši zvezi male antante in Francije z Rusijo za enkrat ni govora, vendar se vidi, kako čudno nepričakovano zob časa zavrti kolo.

Zveza narodov

Zveza narodov bo poslala v Chaco komisijo, ki naj preštudira južnoameriški konflikt.

Mandžurija

Mandžurski boji se nadaljujejo. Japonska hoče zasedeti vse po na črtu, pa če se vsi okrog nje na glavo postavljajo z društvom narodov vred. Moč in denar ukazeta. Taka je pač pravica na svetu.

AZIONE ANTIFAŠISTA

V parizu je meseca aprila pričela izhajati zanimiva revija "Azione Antifascista". Revija opisuje predvsem trpljenje političnih pregnancev celega sveta. Nas najbolj zanima otok Ponza na katerem umira nešteto naših rojakov. Aprilova številka je prinesla poleg drugih tudi slike, Marije Pipan in Jožkota Bubnič iz Trsta, ki sta deportirana na otok Ponza. Mi pozdravljamo brate Italijane v boju proti fašizmu. Le složni bomo kaj dosegli.

FAŠISTIČNI SHOD

Jutri ob 7. uri bodo imeli argentinski fašisti protikomunistični shod na plaza Congreso.

Delavčeva žena v črnem okvirju

Današnja moderno izmrežena civilizacija je skokoma napredovala do tja, kjer je obstoječemu razredu potrebno. Moderna tehnika, ki pešiči ljudstva daje divja razkošja, ogromni večini pa koplje peklensko brezdnost, je potisnila delavčevu ženo prav v ozadje. Ona je smatrana le za malo pomembno bitje, ko moderna zvijača trdi, da je v

tej blaženi deželi žena najbolj spoštovana. Seveda so tiste žene katere ublaža moderna tehnika, zelo spoštovane in oživajo ves človeški blagor. To so dame denarne aristokracije. One so tiste, ki niso izkoriščani, pač pa spadata v razred parasitov človeške družbe. Tudi meščanska žena, ki bi se morala klanjati delavčevi ženi me-

sto jo prezirati, uživa ugled in spoštovanje, ker ona tudi pomaga izkoriščevati delavca in njegovo sotrpinko ženo. Ko je žena dobila volilno pravico, ji s tem še ni bila dana enakopravnost, čeprav lahko voli zakonodajce, ker je namenoma tako zaslepljena po raznih hlapcih današnjega koruptnega sistema, da voli v škodo svojemu lastnemu razredu in da pomaga do vlade ugonobiteljem človeške družbe.

Žena bo imela tako bodočnost, kakoršno si bo sama ustvarila. Da je delavčeva žena brez moči, to ni res. Le pogledimo v njeno preteklost. Žena je privedla moža iz primitivnega življenja, ga ukrotila in ublažila njegovo naruro, mu dala ljubezen do doma in družine. Mogoče pa zato obstoja izrek, da žena podpira tri vogle in mož samo enega. Današnja moderna žena si je prisvojila vsakovrstne neodvisnosti in enakopravnost, kar pa ni praktično za delavčevu ženo. Dostikrat se zgodi, da ji hoče slediti in se ž njo "modernizirati," s tem pa razkoplje sama sebi dom. Delavčeva žena bo morala prvo skrbeti, da si pridobi izobrazbo, ki ji bo omogočala, da bo prosto mislila, da se bo zanimala za vse, kar se godi na svetu, ker to ji meri usodo, kakor tudi usodo njenih otrok. Današnja delavska žena, čeprav ne rada, bo prisiljena pogledati čez domači prag in se oborožiti s potrebnim znanjem, ki ga nudi le delavska izobrazba, to je, ako se bo hotela iznebiti moderne revščine, katera zatemnjuje njen dom, iz naročja pa ji jemlje otroke, da jih goji za slepo bodočnost. Delavčeva žena, rada ali nerada, bo tudi morala pozabiti na zlate nauke in svete dolžnosti katere so ji danes v ponudbo, ako bo hotela biti deležna vsaj nekoliko udobnosti, katero ustvarja dan za dnem njen sotrpnik delavec.

Dokler bo delavčeva žena vzgajala svoje otroke v prid kapitalizmu, ki jih potem grdo izkorišča in ponižuje, dotlej bo sramotno suženjstvo evetelo, kajti mati je prva učiteljica otroku in če mu že ona uceplja v glavo "strah božji" in slepo udanost do današnjih krvososov, zakaj bi tega ne delale tudi cerkev in šola, ki sta pomočnici tiranskega sistema?

Mogoče se bo tudi v tej veliki in grdi prepadlosti še našel kak čitatelj, kateremu ne bodo te vrstice ugajale. Ali ako hočemo pogledati resnici obraz, se moramo dotakniti vprašanja kako pridobiti delavsko ženo za svojo izobrazbo, ker tukaj pride predvsem v poštev edino napredni element, katerega naloga in dolžnost je, miselno dvigniti delavca in njegovo sotovarišico delavko. Literatura, katero nam preskrbi današnji razred, je bolj prikupljiva in bolj zapeljiva kot pa naša delavska. Recimo, "O, kaj se boš, ti delavec, ubijal, saj bomo mi skrbeli in vam dali vse, kar hočete in tudi po smrti bomo tako napravili, da boste uživali večni raj." Te obljube uživamo že par tisoč let in vsak dan smo večji sužnji in še nobenega delavca ni v nebesih. Lepe obljube nam delajo grdo življenje. Delavska literatura je drugačna in ni tako prikupljiva, zato ker je resni-

čna — recimo, kdor ne dela naj tudi ne je. Delavstvo bo imelo to, kar si bo samo priborilo. Svet bo odrešen, kadar se bo delavstvo zavedalo, da ne bo morilo svojih bratov, kadar se gre za ta oga-bni sistem. Torej, ako hočemo v zameno za ničvredno čtivo dati delavski ženi nekaj resničnega, moramo paziti, da to ne bo preteško in malo pomembno, pač pa resnično. Delavska žena bo morala dobiti svoje publikacije, v katerih se bo sama izražala in počutila samostojno. Žena se bo veliko bolj zanimala za književnost, ko bo ona zastopana v njem in se ne bo bala povedati, kaj se kuha na njeni peči. Danes se ona še ne upa izraziti, ker še ni poučena in zato meščanska literatura še vedno servira njeno kuhinjsko publiciteto, katero stradajoča delavska deca čita in misli, da je v pravem in svojo dobro mater zaničujejo.

Tudi moški napredni ele-

ment včasih prezre svojo zaveznico, ženo, in pozabi, da more zaeno dvigniti tudi njo. Nove ideje morajo biti prepojene tudi z ženskim čutom. Ni logično smešiti in podcenjevati ženo zaradi njene zastonosti, ker je ona mehka in rada sprejme prazen nauk, zato pa bi mogel mož gledati, da ji pridobi boljše in pošteno čtivo, da bo spoznala, da so vse krivice vsled tega, ker je vsa vzgoja v meščanskih krempljih. Kadar bo ženska dobila zaupanje do svoje publicitete, bo takoj spoznala, da ji je izobrazba ravno tako potrebna kot vsakdanji kruh in da ji ne bodo vse izmišljene pridige o bodočnosti žene potrebne, ker ona bo sama ustvarila boljše bodočnost, kajti žena je nosilka bodočnosti.

Mi smo bili vzgojeni kot nalašč za te razmere, katere imamo. Mi smo bili podučeni kot v času ko so si svetili še z bakljo. Ali naj odgovarjamo današnjemu tehnične-

mu napredku? Ni čuda, če je še vedno ljudstvo pripravljeno pograbit za puške in iti v boj proti svojim bratom, delavcem. Narodni grmovniki, ki imajo vedno narod na jeziku, v žepih pa njih imetje, nočejo, da bi si narod pridobil pošteno in podučljivo berilo. Oni hočejo, da ostanemo ozkega mentalnega obzorja in da ne gremo dalje kot nam oni narekujejo — da je Bog nad nami in pekel pod nami, okrog nas pa sovražnik — da ostanemo podložni in obenem navdušeni za klanje svojih bratov. Tako smo navajeni in take so naše življenske razmere.

Kristina Skapin

Smrtna kosa

Po dolgem hiranju je preminul v bolnišnici v Buenos Airesu Jožef Frletič iz Dola pri Opatjemselu. V Argentini se je nahajal pet let. Več časa je bil zaposlen pri podjetju plina, kjer si je tudi nakopal bolezen vsled katere je vmrl. Doma zapuščal ženo in štiri nedorasle otroke. Bodi mu lahka argentinska zemlja preostalim pa naše najiskrenejše sožalje. Da se mu je moglo pripraviti dostojen pogreb, so prispevali sledeči rojaki:

Podjetje plina 112 pesov, Franc Marišuč 5, Avgust Pahor 5, Emilio Lavrenčič 5, Ivan Devetak 5, Josip Vižintin 5, Marjo Marišuč 5, Matija Cotič 3, Anton Colja 2, Karol Frletič 2, Franc Marušič 2, Alojz Stepančič 2, Alojz Ferfolja 2, Jožef Pahor 2, Jožef Lavrenčič 2, Peterjan 1, Franc Vovk 1, Viktor Bandel 1, Avgust Marušič 1, Pepi Bilje 0.90, Ivan Mišlej 0.50. Skupaj \$ 164.40. Stroškov je bilo vseh skupaj \$ 145.—. Denarja ostane še \$ 19.40, katera svota se pošlje družini pokojnega.

STRAŠNA NESREČA

Strašna nesreča se je pripetila na veliko nedeljo v Črničah, katere žrtev so postali trije mladeniči in sicer Janko Volčič in še dva njegova prijatelja vsi trije doma iz sv. Lucije pri Tolminu. Omenjeni mladeniči so se vozili z motornim kolesom, ter zadeli od nasprotne strani prihajajoči avto tako nesrečno, da so na mestu ostali mrtvi.

BANKA PRIJATELJ

SEDAJ VARČUJTE

DA BOSTE POZNEJE MOGLI POSLATI DENAR SVOJIM

Morda se večkrat zgodi, da bi radi poslali denar svojim. Začnite spravljati skupaj že sedaj, z otvoritvijo malega računa na naši hranilnici. — Samo pet pesov vam je treba za začetek.

NAŠ JUGOSLOVENSKI ODDELEK

je odprt od 9 do 18 ure (šeste popoldne) ter ob sobotah od 8.30 do 11 ure. Vaš vložni račun lahko pričnete s 5 pesi.

The FIRST NATIONAL
BANK of BOSTON

FLORIDA 99 — Buenos Aires

PUEYREDON 175

Av. GRAL. MITRE 301 (Avellaneda) CORDOBA 1223 (Rosario)

ZAUPANJE

VLJUDNOST

HITROST

SIGURNOST

ČEKA:

HODIL PO ZEMLJI SEM NAŠI...

(Nadaljevanje)

Vračam se in mislim kaj bo z vnukom s slovenskim vnukom, ki mu poje še slovenska stara mati.

Vračam se skozi brajde in občutim, da je vsaka trta žila odvodnica matere zemlje in da je vse vino kri. To zemljo imamo vsi tako radi. Bog ne daj da bi kdaj popolnoma izkrevavela.

**

Noč je razlita nad vso pokrajino.

Hodin ob Kalvariji. Bil sem že na pokopališču v Oslaviji. Sedaj sem tu. Ne mislim več Grem po Grojni in Grojni in se samo časih ozrem po spomeniku.

Nekje na sredi pobočja spi med cipresami Scipio Slataper. Bil je slovenske tržaške matere sin. Pa karkoli naj že bo. Bog mu daj mir.

Stojim ob Soči. Na mostu sem, ki pelje v Pevno. Zamaknjen sem v bele valove in vem, da je Soča še pred nedavnim valila krvave zublje, da je bila napolnjena s krvjo, vse tam daleč od Krna, od Mengor, izpod Sel, da je bila prepojena s Sabotina in s Sv. Gore. Valentina in Gabrijela. Vse to vem in vem tudi čemu, in vendar se vprašujem:

— Čemu vse to?

Čemu je to. Človek se tolaži: Vse bo boljše. Vse bo čas pozdravil. In vendar pozabiti se ne da.

**

Hodim po Gorici. Na Kostonjčevici pomislim na stare Burbone. Tu nekje spe. Skoro sem vse pozabil in zarez ne vem, ali so prišli sem miru iskati in tudi tu v miru umrli, ali pa jih je boj ustavil tu sredi osvajaalne poti. Če so iskali, niso ga našli; če so padli sredi boja, tudi boja še ni konca.

Še mislim. Potrkal bi na samostanska vrata. "Popotnik sem", bi dejal. "Daleč iz tujine sem prišel pa bi se rad ogrel in noč prespal".

Da sem popotnik? To vem. V mislih sem se vrnil domov, ne kakor tujec, kakor sin domačije. In vendar sem tuj in na samostanska vrata ne bom potrkal. Zakaj menih, ki bi odprl, poreče: "Figliuolo, che cosa desideri, donde veni?"

— No, non desidero niente. Volevo soltanto vedere un sorriso di un padre. — Ah,

kaj bi, saj ne morem več strpeti, ko se spomnim, da bi se iza vrat lahko nasmehnil pater Škrabec, ki je odkrival tajne domače govorice v teh celicah.

Hodim po bleščečem Travniku v opoldanskem soncu. Iščem nekoga. Stanuje na številki 15. Našel sem številko ampak Travnika ne. Piaza Vittoria, je bilo napisano.

Vstavil sem se pred stebrom, ki je posvečen tolminskim puhtarjem, že ves je od časa zarjavel in osivel, a vseeno je še živa priča nekdanjih upornih dni. In za zdelo se mi je, da sivi steber vabi, vabi in težko čaka novega in še silnejšega (kakor je trpljenje silnejše) upora tolminskih ljudi. In kakor sem jaz prepričan, tako je prepričan sleherni kamen, da bo nekoč napočil ta dan.

Odhajam. Še enkrat se ozrem po razvalinah gradu in mislim na groze in na pojedine. Mislim, in nekje izza šuma se oglasi žalostno, a vendar uporno pismo Ivana Gradnika. Gradnik bere na glas svoje pismo. In kadar ga bodo slišali vsi, kadar bo

vsem do mozga prodril njegov glas, takrat, da takrat...

**

Grem ob Livadi.

Vedno nazgor ob redu. Skozi Solkan. Ozrem se še enkrat po Sv. Gori in nehote pomislim na Mater Božjo in Krista.

Grem ob Soči.

Tako mi se silno nekam mudi Plave, Kanal. Vedno bolj se globi Soča. Mudi mi se. Saj res. Saj grem vendar domov. Avče. Grem skozi sotesko. Soča šumi nizko med skalovjem...

Domov...

Ob hrmenju se mi odpre nov svet. Skozi Ušnik in mimo Čiginja sem se čez Kozaršče spustil na Modrejce.

Nov svet.

Sv. Lucija ob Soči.

Tolminsko.

**

Tolminska!

Ta zemlja ima zame svoj poseben duh Morda vleče bolj na grenko, trpko stran kakor so grenke tolminske trde tepke, a jaz jo imam vseeno rad, še rajši, saj to je vendar to je moja rodna zemlja.

KO STE V REVŠČINI

se Vas vsi prijatelji ogibljejo, ostane Vam le eden zvest in najboljši prijatelj

VARNA IN KORISTONOSNA HRANILNA KNJIŽICA

po 4 % letnih obrestih

katere 4krat letno pripišemo kapitalu z upravo istega dvigniti vsak trenotek brez vsakega predhodnega obvestila

Preskrbite si takega zvestega Prijatelja

na

Banco Holandés

Centrala: B. Mitre 234 Podružnica: Corrientes 1900
BUENOS AIRES

Dobavljamo denarne pošiljke

z največjo točnostjo

Nabavljamo potne karte

(šifkarte) od 300.— \$ dalje

Uradujemo vsak dan od 8½ do 7 zvečer
ob sobotah do 12.30

Majhna je Tolminska. Majhna in vendar velika. Vzemimo pot pod noge. Začnimo pod Krnom. Gremo po vrhovih in planinah Škrbina. Črna prst, med vriskajočimi pastirji, med pohlevno živino in med malimi planinskimi kočami. Gremo pri Podbrdu čez Bačo in že smo v cerkljanskih vrhovih. Kojca. Porezen. Tu se včasih ozremo po ljudeh, ki živijo na svobodi. Zavijemo v Cerkno, čez Stražo, nato v Jagaršče, Krnico, Oblakov vrh in Pisanice v Gor. Trebušo, potem čez Vrata in dalje pod Lokavcem in Lomom k Sv. Luciji na Kosmerice, na Selo, po čiginjski ravnini v Volče in od tam tja mimo Kamna, Idrskega vse do Kobarida.

Tolminska je razsekana v vsepolno globeli, grap in dolin. Vsepolno je na Tolminskem voda. Vsepolno virov in mrzlih studencev in deročih potokov, ki se zlivajo v naše reke: Soča, Idrica, Bača, Tolminka.

Tam izpod Triglava se pripodi Soča. V silnih zubljih vre. Iz Sv. Lovrenca iz Vrsnega ji poje njen pesnik:

— Krasna si hči planin.

In kakor enkrat zveni tudi Morda bo še tekla krvava. danes njegova prerokba nad njenimi valovi.

Pri Tolminu se zliva v njo Tolminka. Pri Sv. Luciji pripodita vanjo svoje valove še Idrijca in Bača. In Soča se potem vali nizko v globelih na jug — v morje.

Vsa zelena je Tolminska dežela, vsa je lepo poraščena. V dolinah so lepa polja in njive, v pobočjih so lazovi. Višje so senožeti in gmajne in še višje so planine. Potem v gorah pa je vse zeleno, vse temno. Temni pasovi smrek segajo včasih tik do vasi v dolini in časih se zaklinijo v ostrem klinu čisto do vode.

Gozdovi, gozdovi...

Tolminska je dežela Tolmincev, dežela zdravih ljudi. Ali poznate vi življenje tolminskega gruntarja skozi vse leto?

Pomlad! Sneg se tali. V gorah se talijo zameti in pokajo ledovi. Vode rastó. Studenci so potoki, potoki so reke, reke so veletoki. In Soča je takrat res veletok. Umazani valovi podé po dolini. Pridružite se ji že Idrijca in Bača. Ozka soteska komaj požre vse te umazane zublje, ki se penijo med skalami in

hrumé čudno, prečudno pesen o moči, o svobodi.

Takrat pravi Tolminec: — Pomlad bo, treba bo orati.

In komaj konča deževje in splahne voda, s polj, prijaše sv. Jurij i nobsuje deželo z zelenjem. Slišijo se prvi vriski. Otroci si napravijo prve piščali iz sočnega vrbovega lubja. Vse zaživi. Že v zgodnji uri zamukajo voli. Tolminec tudi v planine. Zelene ko stopajo, globoko sključeni, za plugom in režejo globoke razore v zemljo. Razori se reže kakor rane. Vidim jih kako sejejejo. In s semenom sejejo v brazde potne srage in kri, sejejo v brazde svojo boleost, svoj srd in svoj gnev. Žal, da jim to zadnje obrodi tisočeren sad.

Delajo, orjejo.

V hribih kopljejo z motikami nosijo gnoj na hrbtu. Koši škripajo na koščenih ramenih. Tudi lazovi v pobočjih so prekopani.

In potem?

Vsak dan je sonce močnejše. Vse raste in kipi. Kmalu bo cvetel krompir. Koruzo bo treba okopavati, njo ozimine že valovi.

Takrat pa se ozrejo Tolminec tudi v planine. Zelene so že. Nekega jutra pa zapojo na vasi rogovi, zamuka živina. Skozi vas se vije cela čreda pohlevnih tolminskih krav. Za njimi stopajo pastirji, oprtani s koši in lonci za mleko, maslo, skuto in sir.

Vrskajo in pojó: vsi vedó, v planine ženejo. Kmetje se še enkrat ozró za svojim živinčutom in voščijo pastirjem: "Bog vam daj srečo in pred strelo naj vas varuje. Sv. Andrej pa naj čuva nad živino".

In potem se odmeva v noč in v dan, v zoro in v mrak s goro vrisk prešeren in odkrit, planine v planino, z gore v zdrav in prisrčen kakor so prešerni in odkriti, zdravi in prisrčni tolminski pastirji. In ta vrisk se še odmeva v globelih in grapah, se lomi in izgublja med skalami.

Da, to je tista tolminska pomlad.

Poletje. Sv. Ivan. Kresovi žarijo po gričih. Mladina se raduje. Prideta sv. Ciril in Metod. Kresovi ni. Časih je učitelj naročil otrokom naj kresove zažgo slovanskim apostolom na čast. Zdaj pa samo tu pa tam zaplapola plamen v noč. Na skrivaj. Nihče ne ostane blizu. Tako,

kakor bi se ogenj sam zažgal in sam umrl. Kako pa ne. Saj gori že stoletja.

Trava zori. Žito gre v klas. Košnja. Žetev.

Že v zgodnjih jutranjih urah preseka zoro vrisk.

Skozi čist jutranji zrak odmeva resko klepanje kos.

Kosit gredo. Skozi vas gredo fantje, vriskajo in pojó. Tu pa tam se kdo ustavi pod oknom svoje čee. Dvigne koso in zamahne po rdečem nageljnu, ki se peni čez okno. Nagelj mu pade v naročje. Velik šop je. Fant si ga zatakne za klobuk in je vesel. Še en vrisk in čee ve, da je bil njen fant. Moj Bog, saj ga ima tako rada in po vrisku ga je spoznala. Kdo pa še zna tako vriskati kakor on. Radi bi vstala, pa ne sme. Zato pa je še veseljša od fanta. Nageljna ni več. Ampak ona je vesela. Zakaj vsako tolminsko dekle dobro ve, da če ji ne pokose nageljnove, ni — čee od fare.

Kosijo. Vse do močnega sonca švigajo po rosni travi. Potem pridejo grabljice in kosci se vležejo v senco. Kosijo dolgo, po ves mesec. Na koncu pa je likof. Hej, in takrat. Na skeden pobje in čee Harmonika, bas pa škant, to je muzika, lepša od or-

kestrov, simfonij, bolj divja od jazza. Jabolčnik pa tepkov mošt, to je pijača, slajša in močnejša od šampanjca.

O, pa saj to ni konec. Likof to je samo praznik. Drugi dan pa je delavnik. Zjutraj je treba vstati na novo delo. Treba je orati za ajdo in repo. Treba je delati, delati do konca.

In potem je jesen. Vse dozoreva. Vsa Tolminska je pregrnjena z belimi rjuhami. Ajda cvete. Po nji brenče čeebele in nabirajo sladko medico za zimski čas.

Rahli vetri pihljajo, ko se otava kosi in žanje ajdo, polomi še sirk in potem obere sadje in spreša mošt. Kaj pa je še sedaj? No še malo listja za steljo. Listje že pada z dreves. Gozdovi rumenijo. S planin se vračajo pastirji. Pojo zamolke pesmi.

Potem pa zapiha veter. Dež je. Jesenske povodnji se bližajo. Približajo se in se razpenijo.

V gorah je že belo. In vsakega jutra je vse belo pregrnjeno. Zima je. Po dolini se vozi veter, z goré drsi in izginja zopet za goré. Tolminci so vsi doma. V izbah so na gorkem. Ah, te izbe! V kotu je križ. Po stenah visijo

nabožne slike, spomini prvega sv. obhajila, spomini na birmo. Na vratih je nabita staro znana "Goriška pratika". Na stenah poleg "zdiča" tiktaka ura. Pri oknu je mizararska klop, na sredi, obdana od klopi, bela javorjeva miza. Najlepša stvar pa je v tolminski izbi peč. Taka velika in lepa peč, na kateri se v zimskih večerih zbere cela družina. Oče v zapeček, mati v drugega, otroci pa na peč. Oj, kako lepi so ti zimski večeri. Vsa družina je lepo zbrana, čita stare knjige, zakaj novih dandanes ni več. Pravijo si pravljice. Dedje pripoveduje o grozah, o vedomeu, o jezeru, ki je bilo nekoč na Tolminskem. Pripoveduje o Zeleni babi, ki se je raskoračila z Loma na Selo in pregrebla z veliko plevnico sotesko, po kateri je odteklo jezero in po kateri še dandanašnji teče Soča.

Tolminci so rod puntarjev. Malo zaukazljivi in nekoliko trmasti so. Tolminec ne poklekne, rajši potrpi. On ni petoliznik. Puntar je. Časih celo preveč. Sami med sabo se še dobro razumejo. Samo tu pa tam se malo pokrek-ljajo med sabo, takole med vasmí.

Časih se Tolminci malo pokregajo, tudi čes deželane, tako namreč pravijo vsem od Ušnika naprej proti Gorici, ker jih ti zmerjajo z "zaukanimi gorjani". Ampak mar-

sikateri tolminski očanec ponosno pritise na čiko in pljune na goriškem trgu.

Tolminci so ponosni na svoj punt. Bili so sicer premagani, nekateri ubiti. Upor pa ni bil ubit. Upor je še danes živ v Tolmincih. Oni vedo, da je ja narodna epopeja in pričakujejo še večje epopeje.

Ni na Tolminskem konec sveta, ni tam konec naše zemlje. Truden sem že in vendar grem lahko še naprej ob Soči do Kobarida.

— Kraj kjer pradedov naših stara vera, bila najdaljše čase je češčena, kjer je molila lipa je zelena in v lesu žuboreča voda vira. — (Al. Gradnik)

Tam se začne pravi planinski raj. Potujem po dolinah in soteskah, silim na vse strani. Drežnica, Bragini, Lilek in Smast.

Vedno naprej, naprej do Boveca, do Trente. Tam pod Triglavom sem v lepi trentarski gostilni. Sedim ob oknu na verandi in gledam v peneče se valove Soče, gledam v strmo navpično steno Triglava. Zrem v ta čudovit planinski raj in mislim na Zlatoroga na bele Žalikežene in pravljice. Glej, in na mah se mi zazdi, da rasto povsem triglaskem skalovju krvavordeče triglavske rože. Mislim in vidim, da je valovje priplavilo mimo mene mladega triglavskega lovca s šopom triglavskih rož v mrzlih mrtvih rokah.

Mračí se. Nekam grem čez. Predil v visoko Kanalsko dolino, k Materi na sv. Višarje. Škoro nič več ne vidim. Sa-

mo zamolkla prerokba Trentarskega študenta raste iz noč za nov dan.

Zbogom.

Poromali smo malo po naši zemlji. Povsod smo se malo ustavili. Povsod se malo ogledali. Oh, saj veste, rad bi vam govoril veselo in smehljaje se, pa ne morem. Kvečjemu vam lahko rečem z jezo v očeh, a z upanjem svetlim in mladim v sreč, kakor je rekel sivolasec glavarju voj-ske:

— Kaj bo sekira tvoja in tvoj križ,

kjer so še tisočere korenin! In kaj pomaga ti, da vir mašiš, ki ril bo zdaj še globlje globočine, da z večjo silo še drugod priteče.

Pozdravljeni vsi. Pozdravljeni tudi oni, ki so doma ki nosijo verige na rokah in nogah, sreč in duši. Saj njih vkovane roke so naše roke, njih duša v boli molčee, njih srce ranjene zveri, je naše.

Vsi pa imamo tam očeta, drugi matere, brate in sestre, in zopet fante in dekleta — ljubezen je močna sega preka meje. Vsi imamo tam dede in pradede, ki spe v zasnuženji zemlji. V bridkih grobovih spe, mrzle roke iztezajo k nam in šepčejo o božji in človeški pravici.

Pa je Primorska Krajina od ene strani s puškami obdana, od druge z verigo jekleno s tretje z morjem sol-zá.

Primorska!

Doline in polja in njive so samo meso, sama strnjena kri. Griči, gore in brda in gmajne iz samih kosti, iz sa-

Instituto Médico 339 Callao 339 Dr. Renoulin

Bivši zdravnik v bolnišnici Salaverry, V. Sarsfield in v bolnišnici Alvear. Vodi osebno zdravniški zavod CALLAO. Vsi klijenti so zdravijo od zdravnikov specialistov.

SIFILIS. 606-914. — Moderno zdravljenje.

BLÉNORAGIA — Moderno zdravljenje brez bolečin.

Prostatis, vnetja in spolne bolezni.

KRVNE BOLEZNI. Slaba kri — švahost.

SRCE. Srčne napake — hibe.

ŽELODEC. Čreva — krislina — jetra.

Želodčne bolezni se zdravijo; vzrok, od kje izvira bolezen, po profesorju Glassner, zdravniku univerze na Dunaju.

KOSTNE BOLEZNI. Sušica.

REVMATIZEM in OBISTI. Kila — zbadanje.

GRLO, NOS, UHO. Zdravljenje mrzlice.

ŽENSKÉ BOLEZNI. Maternica, jajčnik, čiščenje (posebni oddelek).

OTROŠKE BOLEZNI. Rakitika — otrpelost.

NERVOZA. Glavobol.

Žarki X — Diatermia — Žarki ultravioleas

LABORATORI ZA KRVNE ANALIZE — Wasserman — Tur — Izpuščaji — lišaj.

Lastni senatorji z nizkimi cenami — Operacije za vse bolezni: jetra, obisti, želodec, maternica, spolovilo

GOVORIMO SLOVENSKO

Urník: od 10. do 12. in od 15. do 21. Ob nedeljah in praznikih od 9 do 12.

PREGLED \$ 3.—

339 Callao 339

IZKUŠENA BABICA

PILOMENA BENES DE BILIK, diplomirana na univerzi v Pragi in v zdravniških vedah v Bs. Airesu. Zdravi vse ženske bolezni. Sprejema tudi noseče v popolno oskrbo na dom.

Ordinira od 9. ure zjutraj, do 20. ure zvečer.

LIMA 1217, I. nadstr.

U. T. 23 Buen Orden 3389
Buenos Aires

LA MODERNA

Mojim cenjenim odjemalcem sporočam, da bom dal tekom zimske sezone vsem čitateljem SLOVENSKEGA TEDNIKA, ki se bodo predstavili z listom, velike popuste. Daroval bom tudi lepo izdelane povečave. Priporočam se cenj. čitateljem SLOVENSKEGA TEDNIKA.

S. Saslavsky

U. T. 45 - 1720

Av. San Martín 1679, Buenos Aires. — Podružnica, ca-

Veliki zavod 'RAMOS MEJIA'

ZDRAVNIKI SPECIJALISTI

ANALIZE urina brezplačno. Analize krvi. Popolno moderno zdravljenje.

SIFILIS v vseh oblikah. Popolno zdravljenje na podlagi krvne analize (914).

KOŽA: Kronični izpahi, mozoljčki. Izpadanje las. Ultravioletni žarki.

ZLATO ŽILO: zdravimo brez operacije in bolečin.

SPOLNA ŠIBKOST: Hitra regeneracija po prof. Cicarelliju. **ŽIVČNE BOLEZNI:** Nevračenja, izguba spomina in šibkost. **REVMATIZEM:** kila, naluha, gota. Šibkost srca zdravimo po modernem nemškem načinu.

PLJUČA: Kašelj, šibka pljuča.

ŽELODEC: upadel, raširjeni, kisline, težka prebava, bruhanje, rane.

ČREVA: colitis, razširjenost, kronična zapeka.

GRLO, NOS, USESA: vnetje, polipi: brez operacije in bolečin.

ŽENSKÉ BOLEZNI: maternica, jajčnika, neredno čiščenje. Naš zavod s svojimi modernimi napravami in z izvrstnimi **SPECIJALISTI** je edini te vrste v Argentini. — Lečenje zajamčeno. — Plačilni pogoji dobri

GOVORI SE SLOVENSKO

Plaza Once

Rivadavia 3070

Od 9—21 ob nedeljah od 3—12

mih koščenih teles, iz samih lobanj, ki zro z votlimi očmi na vzhod.

Primorska!

Primorska je črn trikot s peterimi krvavordečimi križi posejan.

Prvi sred istrskih goličav.

Orugi sred kraških gmajn.

Tretji med brajdami na Brdih.

Peti v tolminskih gorah.

Četrti v vipavskih doleh.

Dom!

Mi vsi smo brezdomci. Ptički brez gnezda? Ne! Levi v verigah ukovani smo, tigri v kletkah jeklenih. tigri in le-

vi, ki zremo v puščavo, tigri in levi hrepeneči po dnevu, soncu, svobodi.

Pet križev na črni zemlji. Noč? Ne! Še bo sonce.

Ah in takrat bomo šli mi

vsi, vi vsi. Gradnik pravi:

Pel Triglav, peli bodo vsi vrhovi,

kjerkoli pasejo se naše črede,

vse njive, gaji vrtno grede,

potoki, reke, viri in slapovi.

In nemi peli bodo še grobovi

in duh rojen iz naše srčne srede,

obnavljal bo navade in obrede,

ki bodo bitja našega sledovi.

In duh budil iz dna grobov bo

mrtve;

— dovolj trpljenja je, dovolj je žrtve,

vstauite, prišla ura je osvete!

ZANIMIVOSTI

Rijavčeva turneja po Rusiji

Naš slavní tenorist Jože Rijavec, sedaj član nemškega gledališča v Pragi, ki je v letoknji seziji obogatil svoj obširni repertoar še z Goldmarkovo "Kraljico od Sabe", je prejel za sezono 1933-1934 laskavo ponudbo za koncertno in operno turnejo po Rusiji. Pogodbo je sklenil za 14 koncertov: Pel bo v Moskvi, Petrogradu, Kijevu, Harkovu, Odesi, Tiflisu itd. itd. Razen tega bo v teh mestih absolvirajl niz opernih gostovanj iz svojega bogatega repertoarja.

Ljeningovo truplo razpada

Ruska vlada je zaprla Ljeningov mavzolej na Rdečem trgu. Strokovnjaki so namreč ugotovili, da kaže Ljeningovo truplo znake razpada-

nja. Kakor znano, so ga svojčas bažamiralj in ga položili v stekleno rakev pred Kremljem, da bi ga hodile množice gledat. Vsako leto so obiskali Ljeningov mavzolej na ta način milijoni ljudi. Začetek razpadanja Ljeningovega trupla je bil viden že pred nekaj leti, toda nihče ni mogel dognati, ka je temu vzrok. Zdaj je pozvala moskovska vlada poseben kolegij ruskih zdravnikov in kemikov, naj doženejo pomankljivosti, ki so vzrok razpadanja mrljica. Seveda bo ruska vlada skušala storiti vse, da se proces razpadanja ustavi.

Žena z brado

V Rimu so imeli te dni zanimivo razpravo. Neki gospod Roussiere je bil vložil tožbo za ločitev zakona, češ, da svoje žene ne more več ljubiti, ker ji je začela poleg

brkov pogonjati tudi brada. Žena je pripravljena sprejeti ločitev, zahteva pa milijon lir odškodnine in 500 lir mesečne podpore. Sodišče je tožbo zavrnilo in tožitelja obsodilo na plačilo stroškov, češ da ni ženska brada v današnjih časih, ko si jo ženska lahko odpravi s kozmetičnimi sredstvi, noben razlog za ločitev. A tudi če bi se odločili za to ločitev, bi žena nikoli ne prodrila s svojo zahtevo po odškodnini milijon lir, ker je njena dolžnost, da se v takšnih primerih posluži kozmetičnih sredstev in zdravniškega nasveta, to pa tem bolj, če ji ni šlo v materialnem pogledu nikoli slabo.

Čevlji, ki se sami snažijo

V Mellonovem zavodu v Pittsburgu (USA) se je posrečil resnično "sijajen" izum. Čiščenje čevljev v bodoče namreč ne bo več potrebno, ker bodo njihovo gornje usnje prepočili z nekim ekstraktom loščila za čevlje, ki bo ob naravni toploti nog sam stopil v akcio. Čevlji se sploh ne bodo mogli več umazati, čeprav bodo stopali

Bratje in sestre! Vaša dolžnost je, da podpirate edini list slovenskih emigrantov v Južni Ameriki. Vsak zavezen Slovenec ali Slovenka, ki ni brez dela, bi moral biti naročen na „SLOVENSKI TEDNIK“. - - - - -

še po takšnem blatu. Čevlji z novo avtomatično mažo pridejo že v kratkem v prodajo. **Smrt človeka, ki je izsledil Mato Hari**

V Cannesu je umrl bivši vojaški poveljnik Ladoux, ki se je uspešno udejstvoval med svetovno vojno v protivohunskem odseku vojnega ministerstva. Njegova zasluga je bila, da je vojaško sodišče prijelo in izvršilo justifikacijo nad znano vohunko Mato Hari.

MEDICINCI O SMRTI

Večina ljudi se boji smrti, ker menijo, da jih ob zaključku življenja čaka še trd boj. Toda zdravnik ima drugo mnenje: zdravnik ve, da večina ljudi umre, ne da bi se zavedali nastopa smrti. In jasno mu je, da tu o kakšnem "smrtnem boju" sploh ni govora. (Oskar Bloch.)

**

Če bi imel še toliko moči, da bi mogel držati pero, bi ga hotel uporabiti, da povem, kako lahka in prijetna je smrt. (William Hunter na mrtvaški postelji.)

**

Strah pred smrtjo je povsem nepotreben. Nihče ne doživi svoje smrti. Kadar umremo, nas ni več zraven. Preden nas smrt pobere, nas dobrotno uspava. Naše bitje

ubegne kakor v sanjah v drug čas in drug prostor, še preden je smrt oprostila posamezne organe njihove naloge. (Karl Ludwig Schleich)

Oče je sežgal svojega otroka

V Unter-Edelstaudenu v Avstriji je zakrivil neznan postopalec te dni zločin nad 16letno slaboumno Barbaro Banerjevo. Deklica je povedala, da ji je postopalec na podstrejšu storil silo. Obenem je zgorelo v hiši poldrugo leto staro dete njene tudi slaboumne sestre. Oblastva so uvedla preiskavo in na dan so prišle strašne podrobnosti. Zdravniški pregled otroškega trupelca je namreč dognal, da je bilo dete sežgano. Zasliševanje Barbare Bauerjeve je pa pokazalo, da si je deklica napad izmislila. V času, ko je postal otročiček žrtev dozdevne nesreče, je bil v hiši njegov oče, premožen kmečki sin Franc Gregor, ki je po aretaciji priznal, da je zvezal svojemu otročičku roke in noge, ga postavil h kupu drv pri peči, polil s petrolejem, položil nedolžno žrtev na gramado in jo zažgal. Slaboumna Barbara je hotela otročička svoje sestre iztrgati plamenom in je dobila hude opekline na glavi. Ker je otročiček na goreči gramadi obupno klical, je zve-

Ako hočete biti zdravljeni od vestnega in odgovornega zdravnika, zatecite se na

CLINICA MEDICA CANGALLO
DR. A. GODEL

Zdravljenje po ravnatelju dr. A. GODEL

Specijalisti za sigurno in hitro zdravljenje
BLENORAGIJE - KAPAVCA

AKUTNE. KRONIČNE BOLEZNI IN NJIH KOMPLIKACIJE, ZDRAVLJENJE PO FRANCOSKIH IN NEMŠKIH NAČINI

SIFILIS (606-914) Krvne in Kožne Bolezni

ZA SLOVENCE PRVI PREGLED BREZPLAČNA

Ženske bolezni, bolezni maternice, jajčnika, prostate in neredno perilo. — Specijalisti za pljučne, srčne, jetrne, živčne in reumatične bolezni.

ZARKI X - DIATERMINA - ANALIZE

Govori se slovensko.

Sprejema se od 9. do 12. in od 15. do 21. — Ob praznikih od 9. do 12. ure.

CALLE CANGALLO 1542

Svojo gostilno priporoča

FRANCE KURINČIČ

CALLE TRELLES 1167 - 69 — Bs. AIRES

(Pol kvadre od ul. Gaona 2400)

PRIPROSTA DOMAČA HRANA. DOBRA VINA IN PIVO. LEPI, ZRAČNI PROSTORI. VRT IN DVORIŠČE, PRIPRAVNA ZA PLES. SNAŽNA PRENOČIŠČA PO 60 cent. HRANA IN STANOVANJE ZA DEKLETA, KI IŠČEJO SLUŽBO. POCENI PENSION. — ZVEZE NA VSE STRANI MESTA.

Ples vsako nedeljo in praznik

rinski oče odvrlel deklico na podstrežje in jo držal tam tako dolgo, da je nesrečni otroček utihnil. Morilec je priznal, da je grozil s sežigom tudi Barbari, če bi ga izdala. Strašen zločin je razburil vse tamošnje prebivalstvo.

Milijoni za najplodnejšo mater

Leta 1926. je umrl v Torontu kanadski milijarder Karel Miller, ki je zapustil vladi države Ontario blizu dvajset milijonov z naročilom, naj dobi vse to bogastvo kot nagrado mati, ki spravi v državi Ontariu na svet v desetih letih po njegovi smrti največ otrok. Za prvi del milijonske zapuščine se poteguje zdaj v smislu milijarderjeve oporoke Italijanka Grazia Bagnotova, mati 21 otrok, ki se jih je šest izmed njih rodilo po Millerjevi smrti, a mati pričakuje v kratkem že 22. otroka. Edina tekmovalka plodne Italijanke je Henrika Brownova iz Kanade, ki ima sicer 27 otrok, a se jih je šest izmed njih rodilo po letu 1926., toda v nasprotju s svojo srečnejšo tekmovalko zdaj ni noseča. Vlada države Ontario je poizkusila lani izposlovati od sodišča, da bi proglasila milijarderjevo oporoko za neveljavno in da bi njegove milijone dobilo domače

čudaškega bogatina prisojeni nji.

Tutankamnova kletev

V pariškem ameriškem klubu je imel Tom Terris, član znamenite ekspedicije lorda Carnarvona, predavanje, v katerem je navedel svojevrstno pojasnilo za skrivnostno smrt, ki je zadela lorda Carnarvona in 7 drugih članov ekspedicije po odkritju Tutankamonovega groba.

Terris pripoveduje, da je bil navzoč, ko sta Konrad Carter in Carnarvon, smrtno blede od razburjenja stopila po 17 letih brezuspešnega iskanja prvič v popolnoma staroegiptsko kraljevo grobnico. Med drugimi stvarmi, ki vseučilišče. Ta poizkus je pa naletel na hud odpor javnosti, posebno med ženskim svetom, tako da je morala vla-

da popustiti. Bagnotova je prepričana, da spravi do leta 1936., ko poteče v oporoki določeni rok, na svet še štiri otroke in da bodo milijoni so jih našli v njej, je bila tudi alabasterna vaza, na kateri so odkrili naslednji napis: "S hitrimi perutmi naj smrt doleti vsakogar, ki bi z zločinsko roko ropal v faraonovem grobu." Člani ekspedicije so se malo prestrašeni spogledali, ko so slišali to kletev, lord Carnarvon pa se je nasmešnil in prižgal žveplenko, da bi si v njenem stoju ogledal drugo alabasterno vazo, ki je bila tako čudovito fino izdelana, da je plamen sijal skozi njo. Lord jo je poduhal in dejal, da diši kakor po rožah, kar je ugotovil potem tudi Terris. Čudovito je bilo, kako je mogla

posoda polnih 3700 let ohraniti ta vonj. Lord Carnarvon je hotel uganiti vzrok vonja in je segel z golo roko v vazo. V naslednjem trenutku jo je izvlekel z boleznim vzklikom iz nje. Na kazalec je bilo nekoliko kapljic krvi. Lord je ranico izsesal in se ni brigal več zanjo. Tudi Terris je vtaknil previdno roko v vazo in je začutil na njenem dnu kakor igle tenke konice.

Tri tedne po tem dogodku je lord Carnarvon umrl, v naslednjih treh tednih pa je umrlo nič manj nego 15 drugih članov ekspedicije. Ljudstvo je govorilo, da jih je zadela faraonova kletev in to mnenje je prešlo potem v svetovno javnost. Po tem, kar pripoveduje Terris, in ni nobenega razloga, da bi v njegove besede dvomili, pa je

stvar malo drugačna. Stari Egipčani se niso zadovoljili samo z besedno kletvijo, temveč so skrbeli tudi z drugimi sredstvi, da ne bi nihče brez kazni motil grobnega mira njihovih vladarjev. Lord Carnarvon se je bržkone zastrupil pri dotiku bodečih konic v alabasterni vazi.

IVERI O LJUBEZNI

Možje bi bili skromnejši, če bi vedeli, kako jih v kakšnih trenutkih sovraži ženska, ki jih ljubi.

Tisti dan, ko ne ljubiš več, dvomiš, dali si kdaj sploh ljubil.

Mnogi možje menijo, da so za žensko storili vse, če se ž njo poročijo. Potem se ne bavijo več ž njo in čakajo dozdevno samo na zamenjavo. A vendarle se čudijo, če jih žena vara.

Zadostuje trenutek, da ubije ljubezen.

VELIKA KLINIKA SPECIALISTOV

Buenosaireške in pariške univerze

Za dosego popolnega zdravljenja s kolikor mogoče malimi stroški, pregledujemo svoje bolnike z X žarki in jim podarimo zdravlila.

KAPAVICO

Reakcija Wassermann

Lečenje s pomočjo elektrike, ki skrajša zdravljenje

REVMATIZEM

in komplikacije zdravimo brez bolečin

SYFILIS 606-914

Bolezni členkov, srčne napake, splošna onemoglost, Arteriosklerozis
Povračanje, bolečine, kisline, rane, slaba prebava

ČREVESNE

Krči, zapeka, šibkost

BOLEZNI GRILA, UŠESNE, OČESNE in NOSNE

X ŽARKI - ULTRAVIOLETNI ŽARKI

DIATHERMIA - VISOKA NAPETOST

Pregled SAMO \$ 3.-

1017 SARMIENTO 1017

od 10 do 12 in od 14 do 21 ure

V dar dobite

na vsakih 6 slik, ki stanejo od 3—6 \$, lepo sliko v barvah.

Atelje

MARKO RADALJ
F. Quiroga 1275,
DOCK SUD

Diplomirana

babica

ANA CHARPOVA

v Pragi in Buenos Airesu
Ima dolgoletno prakso v porodnišnici v Pragi in v bolnici Rawson v Buenos Airesu.

Sprejemajo se penzionistke, posebno s kampa.
Pomoč pri porodih za \$ 30.—

calle COLOMBRES 178
U. T. 62 Mitre 3755
(1 kvadra od Rivadavia)

Zdravilnica

Dra. Dora Samoilović
de Falicov
in Feliks Falicov
Sprejemata od 10. do 12.
in od 15. do 20 ure.
Donato Alvarez 2181
U. T. 59 - 1723
Directorio 1347

Prva sloven. cvetličarna "JACINTA"

Nagrobne vence, namizne rože, šopke za neveste, vseh vrst semena in sadik rož ter drevesc.
Cene nizke, prepričajte se rojaki, ter me osebno posetite. Postrežba na dom.

Se priporoča

ANTON UŠAJ

Av. San Martin 3358
U. T. 50-2396 — B. Aires

Največja želja slehernega izseljenca je, postavitev lastne strehe. Predno se odločite zidati svojo hišo, obrnite se na zidarskega mojstra

S FIRMO

FRANC KLAJNŠEK

Calle Marco Sastre 4351
esq. Sanabria, Villa Devoto,
Buenos Aires. U. T. 50-0277.
Izdeluje načrte in napravi
vam proračun za gradnjo,
brezplačno.

PENSION ZA ŽENSKE

Ženske se sprejmejo na hrano in stanovanje. Lepe zračne sobe. Hrana dobra in na izbero. Telefon in radio na razpolago

M. KOJANEČ

ŠIVILJA za navadne obleke in večerne toalete. Izdelava prvovrstna, po najnižji ceni.
U. T. 59 Paternal 0467
Calle SAN BLAS 991
rojakinjam Marija Kojaneč, večji modi. Priporoča se cenj. ul. San Blas 991. Bs. Aires.

AFORIZMI

Ljudem so dolgo obetali raj, da so jim ga ljudje za te obete vzdrževali.

**

Sugestija se je najbolj uporabljana vselej, ko je bilo treba ljudem sugerirati, da se jim godi dobro.

**

Vsako dobro delo se lahko izrabi v grde namene, toda to nas ne sme zadrževati, da bi ne delali dobrega.

**

Dokler žena hrepeni po moških pesteh, ga še vedno ljubijo; mož pa tudi dokazuje najčeste ljubez s pestmi. Zato

to je tudi toliko zakonskih ločitev, ker so možje pre malo bojoviti.

**

V Žabji vasi imajo živinozdravnika, ki ga strašno rad pije. Kadar je v vinskem elementu, mu vsega sveta ni mar; sedi v gostilni, naroča četrto za četrto, srka in pije, dokler ne obleži.

Zadnjič pride k njemu v gostilno Jernač in mu pove, da njegovi kravi ni dobro. Če bi prišel gospod in pogledal, kaj ji je. Toda živinozdravnika ga samo posluša, mirno sedi in pije. Jernaču postane stvar preneumna, gre

domov, odveže svojo lisko in jo pripelje pred oštarijo. Hočeš nočeš mora živinozdravnik vstati in stopiti ven. Toda bil je še toliko pri sebi, da se je hotel nad kmetom maščevati, ker ga je motil pri pobožnem opraviilu. Zato veli Jernaču, naj privzdigne kravi rep in naj pogleda proti glavi. Med tem odpre sam Liski gobec in pogleda vanj, ter pravi Jernaču: "Ali me vidiš?"

"Ne!" odgovori Lmet.

"Kravi so se čreva zapletla!" reče živinozdravnik važno in se odmaže nazaj v gostilno.

IVERI

Mož pravi, da obožuje umetnost, ženska pravi isto in — meni umetnika.

**

Ženska, ki se spozabi, se ni pozabila, temveč se je spomnila sebe.

**

Kaj je tolažba? — Često sočutje, še česče škodoželjnost.

**

Ženske rade sanjajo — zato ker pri tem mnogo doživljajo, ne da bi jim bilo treba napenjati možgane.

**

Koliko moških bi se ozdravilo svojih ljubezenskih bolečin, če bi imeli nezvestnico samo za en dan v svoji oblasti, da bi jo potem, ko bi postala čisto majhna, sami zapustili.

**

Mrtvo ljubezen vzbujati je brez pomena. Preteklost ne postane nikoli bodočnost.

SPOROČAM

Jožefi Uršič, iz Kobarida, da se nahaja njeno pismo, ki je prišlo iz Evrope pri Antonu Kurinčič, Pedro Echague 2658 d. I.

MOJE VERSKO ŽIVLJENJE

Evangelij pete povelikonočne nedelje

Tisti čas (1) je govoril Jezus svojim učencem:

Resnično, resnično povem vam: Ako boste Očeta kaj prosili v mojem imenu, vam bo dal. Doslej niste nič prosili v mojem imenu. Prosite in boste prejeli, da bo vaše veselje popolno.

To sem vam govoril v prilikah; pride pa ura, ko vam ne bom več govoril v prilikah, ampak vam bom očitno oznanjeval o Očetu. Tisti čas boste prosili v mojem imenu in vam ne pravim, da bom jaz prosil Očeta za vas; zakaj Oče sam vas ljubi, ker vi mene ljubite in verujete, da sem prišel od Boga. Izšel sem iz Očeta in prišel na svet; zopet zapuščam svet in grem k Očetu.

"Glej", mu reko njegovi učenci, "zdaj očitno govoriš in ne pripoveduješ nobene prilike. Zdaj vemo, da vse veš in ne potrebuješ, da bi te kdo vpraševal. Zato verujemo, da si izšel od Boga".

(1) Pri zadnji večerji, veliki četrtek, neposredno pred svojim trpljenjem.

Evangeljska misel: Ako boste Očeta kaj prosili v mojem imenu, vam bo dal.

Cerkveni kalendar

21. maja — peta povelikonočna nedelja — sveta maša za Slovence ob desetih dopoldne, popoldne ob štirih pa slovenske šmarince.

22. 23. 24. maja — ponedeljek, torek in sredo — prošnji dnevi. Pri nas doma se bodo vršile po vseh župnijah prošnje procesije, ki izvirajo še iz petega stoletja po Kristusu, ko so trle krščansko ljudstvo velike stiske, in so bile po takih spokornih in prošnjih procesijah odvrnjene. Tu v Buenos Airesu prošnjih procesij ne bomo imeli, pač pa bomo peli vse tri dni po sveti maši litanijske vseh svetnikov, za odvrnitev nadlog, ki so danes tudi nas zajele. V sredo je hkrati praznik Marije Pomočnice kristjanov.

25. maja — četrtek — spomin Kristusovega vnebohoda. Zapovedan praznik. Slovenske božje službe dopoldne in popoldne, kakor ob nedeljah. Hkrati argentinski državni praznik, spomin osvoboditve argentinskega ljudstva iz španske nadoblasti.

26. maja — petek — spomin sv. Filipa Nerija.

27. maja — sobota — spomin sv. Beda, angleškega učenjaka.

28. maja — šesta in poslednja povelikonočna nedelja — slovenska božja služba po navadi.

O MOLITVI

Znano je, da malopridnih otrok starši ne poslušajo ali jih vsaj radi ne uslišijo. Dobri otroci pa premorejo pri njih vse. Tem več, čim bolj so slabotni in pomoči potrebni.

Najbolj je bistven krščanski nauk, da je Bog naš oče, ljudje pa smo njegovi otroci. Saj začenjamo kristjani skoro vse naše molitve z Očec naš, kateri si v nebesih.

Kakor človeški starši, se tudi Bog veliko ne meni za molitve in prošnje svojih malopridnih otrok. Veliko pa premore goreča molitev pravičnega (Jak 5,16).

Na zunanjo, človeško veljavo ljudi, svojih otrok, Bog

ne gleda. Nasprotno: če so bolj slabotni, bolj pomoči potrebni, tem bližje je njihovim prošnjam, da jih pomaga in usliši. "Na koga pa bom gledal, če ne na reveža in potrebnega", govori sam v svetem pismu (Iz 66,2). Ni treba drugega, kakor da se nanj obrnemo in ga pomoči prosimo.

Nič ni na svetu lažjega ko molitev. Zanj ni treba ne denarja, ne učenosti, nobenega priporočila, nobene posvetne imenitnosti, samo malo dobre volje. Kjer koli človek živi, povsod se lahko obrne na Boga in mu potoži svoje stiske, bodisi v stari domovini, ali v argentinskem novem svetu, v svoji hiši, ali v najeti sobici, v cerkvi ali na polju. Kakoršenkoli je, premožen ali ubog, zdrav ali bolan, čedno napravljen ali zakrpan.

Samo nečesa je treba za dobro in uspešno molitev. Nečesa, kar med ljudmi nima posebne cene, kar pa pomeni Bogu vse: da se obračamo nanj kot dobri otroci na svojega dobrega očeta.

Kakšni pa so dobri otroci?

Dokler jih kdo ne pokvari so običajno preprosti, odkriti, skromni, ponižni, krotki. Očeta vbogajo, mater ljubijo, nikomur ne želijo in ne naredijo hudega, ne lažejo, nikogar ne sovražijo, nobenih posebnih skrbi ne poznajo, pa imajo vsega, česar potrebujejo za življenje, z majhnim so zadovoljni, prijatelji so si med seboj, če jim je kdo krivico storil, brž pozabijo, nič še ne poznajo časti-

hlepja, in tudi otroci odličnih starišev se radi in nepri-siljeno igrajo s svojimi vrstniki iz nižjega rodu.

Enega takega otroka je svojčas Jezus poklical — tako pripoveduje apostol in evangelist Matej 18,23 — in ga postavil v sredo med apostole in rekel: Resnično, povem vam: Ako se ne spreobrnete in ne postanete kakor otroci, ne pridete v nebeško kraljestvo.

Kadar bomo mi taki dobri božji otroci, takrat bo tudi Bog naš dober oče. Takrat bo naša molitev pri Bogu veliko pomenila in bo naravnost vsemogočna. Takrat bo tudi o nas veljalo, da veliko premore goreča molitev pravičnega. Veljalo nam bo Jezusovo naročilo: prosite in boste prejeli. Sicer pa mora tudi za nas veljati, da je Gospodov obraz vedno zoper hudodelce (Ps 33,17).

Še eno podobnost sem našel med otrokovo prošnjo in našimi molitvami.

Splošno je znano, da se kapricirajo otroci včasih za kakšno ničvredno stvar, ki jo hočejo po vsej sili imeti. Prosijo celo česa, kar bi jim bilo v školo. Tako se zahoče kakemu takemu nespametnemu malčku morda blestečega se noža s katerim bi se rad igral. Otrok ne ve, kako nevaren da je lahko zanj tak nož. Dober, skrben in pаметen oče seveda svojemu nedoraslemu otroku ne bo dal brušenega noža, če še bolj prosi zanj. Ravno na ta način bo namreč njegovo prošnjo uslišal in mu dobro sto-

ril, če otrokovo prošnjo na videz zavrne.

Tako mora Bog po pameti tudi nam včasih odreči kako nespametno prošnjo, prav zato, ker nam dobro hoče in ravno zato, ker mora našo prošnjo po pameti uslišati, nam tega dati, kar je za nas dobro, in vzeti od nas, kar bi nam škodilo.

In še to moram pripomniti, da mislimo mi preveč samo na prosilno molitev, kadar o molitvi govorimo. Da vse preveč pozabljamo na hvalne, zahvalne in zadostilne ali pravne molitve, česar za naprej več ne delajmo, ker bi ne bilo to ne lepo, ne pametno.

Zaradi kratkega prostora moram veliko preje končati, kakor bi želel. Še svoje veselje naj izrazim, da so mi prošnji dnevi prihodnjega tedna takoj v začetku izhajanja tega Mojega verskega življenja dali priliko povedati par kratkih misli o važnosti, možnosti in pogojih dobre in uspešne molitve. Molitev je namreč temelj, podlaga vsakega krščanskega verskega življenja. Kjer ni molitve, tam ne more biti nobenega verskega življenja.

CERKVENA KRONIKA

Zakrament svetega zakona so sklenili: Marija Marušič in Leopold Volk, Ema Putre in Karl Kocjan. Želimo jim v novem stanu obilo veselja in zadovoljnosti.

Zakrament svetega krsta je prejel Danijel Aldo Terčič, kateremu tudi želimo vse dobro.

Sede: Añasco 2322 Bs. Aires. y Colonia 104, Bs. Aires. Humberto I° 40, Córdoba. Balcarce 381, Rosario. Malaqueña FCCA.

Pierre L'Ermite:

DEKLICA Z ODPRTIMI OČMI

I. poglavje

Hi!...

Hot!...

Hi!...

Hot!...

Ob živahnih zvokih ljubke pesmi, ki jo je prepevalo zalo dekle, vzpodboden od cingljanja svojih osnaženih zvončkov, ki so se svetili izpod sive grive kakor zlata jabolka, je zdaj stopical, zdaj dirjal po svetlem prahu krasnega junijskega jutra siv osliček in veselo nosil na vratu svoj črno zarisani križ.

Stopical, dirjal je ob veseljem pokanju biča, vendar ga ni maral ošiniti noben udar.

Saj to je dobro vedel, nemarnež!

Po suhi poti so pekotala "Pentaponova" namazana kopta kakor kastanjete; bil je pa "Pentapon" najbolj prekanjen osel na svem otoku — kar ni mala reč — kajti mnogo jih je v Noirmoutieru. Še enkrat toliko kot ljudi! In vsi osli so tam plemenite pasme, prevdarni... modrijani... vsi znajo breati in biti pokorni: to zavisi pač od voznika, če je nevešč Parižan ali domačin z otoka.

Danes pa vozi zanosite in

zalo dekle, močno modrih oči pod močno črnimi obrvmi, in že to nasprotje daje njeni nenavadni postavi dosti zagoneten značaj.

Tudi njeno ime je nenavadno.

Kličejo jo Rolando You.

Zakaj neki "You" na tem otoku, kjer se ljudje ne imenujejo drugače kot Bougraud, Gendron, Lavaud, Pele-Mele ali Damour...?

Zakaj neki "Rolanda" na tem otoku, kjer se nobeno dekle ne kliče tako?

Da ni morda daljna naslednica strašnih Normanov, ki so v starih časih mnogokrat napadli Noirmoutier in so zoper nje sezidali menihi sv. Filipa mogočno trdnjavo, ki še dandanašnji stoji sredi otoka?

Ni dvoma, da se je kateri od njih tam nastanil ali da je ostal v jetništvu.

V tem slučaju bi spominjalo ime "You" na lahke barke, s katerimi so predrzni roparji pristajali nekda v luzeranskem zalivu.

Zakaj pa ne...?

Zato ne, ker ima tam doli sleherna stvar svoj vzrok... Rolanda in You imata pač tu-

di svoj razlog.

S tem pa še nismo pri kraju.

Zakaj pa je imela Rolanda poleg svojih črnih obrvi in modrih oči in svoje rjavkaste kože — plave lase? Plave kakor žitno polje spomladi, ko se odraža v bledozlatem lesku od temnega neba?

Zakaj...? Zakaj...?

Ali ni vse življenje obdano z vprašanjem: zakaj, z zagonetkami in skrivnostmi?

II. poglavje

Tistega dne je sedela torej Rolanda na trdi klopi vrh modro barvanega vozička, kakršni so na otoku v rabi, ter priganjala na vso moč v smeri ribiškega pristana Herbaudiere.

Pentapon ni bil baš pri volji, da bi dirjal, toda radi čvrste odločitve dekletove, da se ne pusti voditi od njegovega razpoloženja, se je pač moral udati.

Jutro je bilo jasno in prozorno, kakor je pač pogostoma na tistem otoku, kjer ni tovarn ne dima, kjer se pojavijo avtomobili le za dva meseca v letu, v času počitnic.

Na desni in levi so se razprostirala žitna polja, razdeljena v zelo krivuljaste njive. Ta navada je spet noirmoutierska skrivnost.

Najbolj vidne so bile njive krompirja.

O, kakšno življenje na polju!

Povsodi so že izkopali "zgo-

dnjega", ki tvori v še večji meri nego ribe bogastvo otoka, ni ki ga otočani prodajajo tujem, kar se da drago.

Tuji so zadovoljni; kajti ni krompirja v Franciji, ki bi se le malo mogel kosati s čudom, kakršno je pristen, okroglast in rumenkast noirmoutierski krompir, ki poganja v pesku, v toplem in hladnem objemu morske trave... krompir, ki diši po vijolici, po soli v solarnicah.

Sleherna hiša v Noirmoutieru ima posebno izbo, najlepšo, ki ji pravijo kamra za krompir, kjer pozimi pod slamo negujejo skrbno spravljene gomolje, da bi pognali čimprej, za "prve zgodnje".

Že v januarju jih posadijo...

Blagor tistemu, čigar pristni krompir najhitreje dozori, ker ga proda za najvišjo ceno. Kajti ladja, ki prispe v Nantes morda samo štiriindvajset ur pred drugo, se lahko ponaša z dvojnimi izkupičkom.

Zdaj je čas prekopavanja; ves "zgodnji" je že prodan in odposlan. Kmetje in kmetice, težke rasti in odločnega značaja, že pripravljajo zemljo za drugo setev.

Oboroženi z lopatami, zasajenimi na dolge ročaje, pre-

kopavajo, obračajo in preobračajo peščeno zemljo, ki ima barvo sliv in diši po morski travi... Obračajo urno in z ljubeznijo, v taktu, moške in žene, bratje in sestre, bratranci in sestrične...

In njih plemenite, nenavadno ritmične kretnje, se odražajo od neba, ki postaja čedalje bolj modro in jasno.

Z vseh strani dvigajo svoje velike glave osli, ta hip srečnejši od Pentapona, ker se svobodno pasejo, in se ozirajo s svojimi resnimi očmi za drugom doli na cesti... za drugom v polnem diru... Siromak!...

Hi!...

Hot!...

Hi!...

Tu, tam — mlini na veter. Hot!...

Eni so častitljivi, s snežnobelim čelom, dolgimi košenimi rokami in slepimi očmi, kakor da jih je naskočil Don Quichote s sulico v pesti.

Drugi pa se v polnem delu enakomerno obračajo, zatopljeni, pometajo po nebu pod velikim božanjem vetra.

(Nadaljevanje v prih. št.)

Nečimurna frklja stoji pred ogledalom in se občuduje. Nenadoma vzdihne:

"Oh, zakaj nisem možki, da bi se s teboj poročila".

ŽENSKÉ BOLEZNI

EDINA KLINIKA ZA ŽENSKÉ BOLEZNI

Zdravljenje se vrši po univerzitetnih specialistih iz Buenos Airesa in Pariza
KRVNE BOLEZNI — MATERNICE — JAJČNIKA — NOSEČNOSTI —
BELI TOK — NEREDNO PERILO — NABREKLOST ŽIL

**Krvne bolezni in nervoznost se zdravi
z električnimi žarki**

Za čitatelje SLOV. TEDNIKA pregled brezplačno

Ordinira se od 14—20 ure

"INSTITUTO RIVADAVIA"
Rivadavia 2580, I. nadstr.

Dve kvadri od plaza Once

Dr. J. HAHN

ŽENSKÉ BOLEZNI — BELI TOK — NEREDNO PERILO, BOLEZNI MATERNICE, JAJČNIKA, NOTRANJE BOLEZNI: ŽELODÖNE IN MOŠKE BOLEZNI: GONOREJA.

Tucumán 2729, esq. Pueyrredón

Klici na dom: U. T. 47 Cuyo 7601

Sprejema od 3 do 8 zvečer.

N I Z K E C E N E

DOCK SUD

(Prov. Buenos Aires)
calle Facundo Quiroga

1441

nasproti komisarije

EDINA

NAŠA SLOVANSKA
LEKARNA

Pojasnilo o vašem
zdravju lahko dobite
osebno ali pismeno v
moji lekarni.

Franjo Huspaur

